

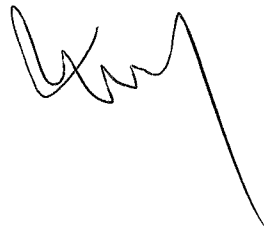
Cestovní zpráva ze služební cesty do USA

Účel cesty: 28. mezinárodní konference o židovské genealogii pořádaná Mezinárodní asociací židovských genealogických společností (IAJGS)

Trvání cesty: 14.8. – 22.8. 2008

Zprávu podává: PhDr. Lenka Matušíková, I. oddělení Národního archivu

PhDr. Eva Drašarová, CSc.:

Zpráva ze služební cesty do Chicaga, konané ve dnech 14.-22.8.2008

V říjnu 2007 jsem obdržela dopis od Mezinárodní asociace židovských genealogických společností (IAJGS – International Association of Jewish Genealogical Societies) s dotazem, zda bych nevystoupila na příští výroční konferenci v Chicagu v srpnu 2008. IAJSJG mne doporučila Austria-Czech Special Interest Group of Jewishgen (Austria-Czech SIGJ), která je členem této asociace. Téma mého příspěvku se mělo týkat dějin židů v českých zemích. Po předběžné diskusi jsem přislíbila přednášku o archivních pramenech k dějinám židů v českých zemích a prezentaci projektu „Bohemia, Moravia et Silesia Judaica“. Náklady spojené s cestou a ubytováním hradily společně IAJSJG a Austria-Czech SIGJ.

Do Chicaga jsem přiletěla 14. srpna. Jednání konference, která probíhala v hotelu Marriott, bylo oficiálně zahájeno dne 17. srpna 2008 úvodní přednáškou E.R. Schoenberga o vyhledání a restituci zcizených uměleckých předmětů z majetku rakouských židovských rodin. E. R. Schoenberg popsal vlastní postup při vyhledání jednotlivých uměleckých děl a právní procedury spojené s restitucí, které jako právník osobně podnikl.

Jednotlivé přednášky, semináře a počítačové kurzy pro genealogy probíhaly po celých 5 dní konference. Odborný program byl doplněn o promítání dokumentárních i hraných filmů se vztahem k dějinám a kultuře židů v Evropě a USA. Většina snímků byla zaměřena na období holocaustu. Spolupořadatelé konference – The Jewish Genealogical Society of Illinois a The Illiana Jewish Genealogical Society – připravili výstavku představující ženy, které působily aktivně v židovských obcích a různých spolcích. V průběhu konference byly také vystaveny publikace vydávané za přispění AVOTAYNU, mezinárodní revue o židovské genealogii. Služby nabízely i firmy zaměřené na zpracování osobních dat a genetických údajů, testy DNA a tvorbu počítačových programů pro genealogy. Nechyběli ani archiváři národního archivu státu Illinois (National Archives and records Administration – Great Lake Region). Informace o službách, které poskytují genealogům, a formuláře jednotlivých žádostí jsou přiloženy k cestovní zprávě spolu s programem celé konference.

V průběhu konference jsem navštívila přednostně přednášky, které se zabývaly prameny ke studiu dějin židů a vyhledáváním osobních údajů v jednotlivých evropských zemích, v Museu holocaustu ve Washingtonu a v International Trace Servis v Bad Arolsensu. Většina přednášejících představila nejprve jednotlivé fondy a pak prezentovala způsob zpřístupnění dat a jejich vyhledávání za pomoci počítače. Výjimkou je International Trace Servis v Bad Arolsensu, kde není plánován přístup k datům přes Internet.

Program připravený rakousko-českou skupinou byl prezentován ve středu 20. srpna. Součástí dopoledního bloku byla i má přednáška „Czech Archival Sources on the History of the Jews in the Czech Lands“. V první části byly představeny typy písemností, které lze pro židovskou genealogii využít, způsob jejich uložení a zpřístupnění badatelské veřejnosti. Druhou část přednášky tvořila praktická ukázka postupu při výzkumu dějin jedné rodiny v konkrétní židovské obci. Závěr byl věnován představení projektu „Bohemia, Moravia et Silesia Judaica“ a jeho internetovým stránkám. Přednáška byla doplněna obrazovou prezentací. Následná diskuse byla zaměřena především na možnosti dalšího zpřístupnění osobních údajů především z matrik na webových stránkách Národního archivu a na způsob účtování za genealogické rešerše, který zatím neumožňuje žadatelům platby prostřednictvím platebních karet. Text přednášky je součástí cestovní zprávy.

V rámci „rakousko-českého“ dne vystoupil ještě dr. Hubert Steiner z Rakouského státního archivu-Archivu republiky (Hofrat Dr. Hubert Steiner, Archiv der Republik, hubert.steiner@oesta.gv.at) s přednáškou na téma „Jewish Files in the Austrian National Archives: The work and results of Austria's Historians Commission“. Ve svém vystoupení hovořil o pramenech z období nacismu, o poválečných fondech a o založení a činnosti historické komise, která organizovala rozsáhlý výzkum v archivních fondech, zaměřený na oběti nacismu (především na průběh arizace židovského majetku, deportace a podobně) a jejich možné odškodnění. V poslední přednášce pak Henry Wellisch představil tři velké židovské komunity ve Vídni, Budapešti a Praze („Vienna, Budapest and Prague: Three Great Jewish Communities“).

Zájemci o dějiny střeoevropských židů byli také pozváni na promítání dokumentárního filmu Matěje Mináče „Nicolas Winton. The Power of Good“. Promítání bylo doplněno o setkání se třemi „dětmi“ z Wintonovy záchranné akce: Renatou Laxovou, Mariettou Rybovou a Marianne Wolfsonovou, které žijí v USA. Účastníkům tohoto setkání byla po skončení konference zaslána kazeta s filmem a vyprávění některých z dosud žijících účastníků záchranné akce. Materiál předávám jako součást cestovní zprávy k uložení v Národním archivu, kde může být následně využíván pro studijní účely nebo výchovné akce.

Podle ohlasu v kuloárových diskusích a v následné korespondenci bylo téma přednášky přijato účastníky konference se zájmem. Ve zkrácené verzi bude text přednášky s ukázkami publikován v nejbližším čísle AVOTAYNU.

Účast archivářů na podobných setkáních genealogů má smysl především tam, kde je možné upozornit na prameny pro genealogická studia, způsob jejich uložení a zpřístupnění jejich obsahu badatelské veřejnosti.

V Praze dne 6. října 2008

Lenka Matušíková